

KUSTBON

Nr 2 - Årgång 11

ORGAN FÖR
ESTLANDSSVENSKARNA I SVERIGE

Maj 1954

INTERIÖR FRÅN DEN SISTA RÖKSTUGAN.

Backasgården, Håkabacken, Ormsö.

Ur Nordiska Museets samlingar.

Utgiven av Svenska Odlingens Vänner.

Redaktör och ansvarig utgivare: *Manfred Nyman*.
 Red.-sekr.: *Lars Broman*.
 Red. och Exp.: Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm.
 Kustbons postgiro: 19 72 07.

Utkommer 1954 med sex nummer.

Prenumerationspris 1954 5 kr,
 Annonspis: 1/1 200:—, 1/2 115:—, 1/4 60:—,
 1/8 35:—

Förlovnings-, vigsel- och födelseannonser 5 kr.
 Dödsannonser 20 kr.

Härnösand 1954 - Härnösands Boktryckeri Aktiebolag

Ur innehållet

En hälsning till estlandssvenskarna av Riksantikvarien S. Curman	sid. 2
Elddyrkare av Domprosten N. Bolander	, 3
Begynnande generationsmotsättningar? av fil. lic. E. Nyman	, 4
Tioårsjubileum i Betesdakyrkan	, 5
Sjukförsäkringsreformen	, 6
Ett vittnesbörd av R. T.	, 7
En estlandssvensk toppidrottsman	, 8
Sigurd Curman 75 år	, 9
Arvid Nyman in memoriam av A. V.	, 10

En hälsning till Estlandssvenskarna

Kära Estlandssvenska Vänner!

Ni ha i dag samlats för att tillsammans begå 10-årsminnet af den Estlandssvenska stammens öfverflyttande till det gamla moderlandet. Jag hade hoppats, att jag i min egenskap af ordförande i den af regeringen tillsatta "Kommittén för Estlandssvenskarna" på denna minnesdag skulle ha fått tala direkt till Eder om innebörden af de gångna 10 årens händelser och om den nämnda Kommitténs erfarenheter af utvecklingen. Då sjukdom tyvärr hindrar mig att närvara, vill jag dock gärna skriftligen sända Er en hälsning.

I Estlandssvenskarnas månghundraåriga historia var året 1944 i sanning ett djupt ingripande märkesår, under hvilket det estlandssvenska folket nödgades bryta upp från de bygder, där det

under många århundraden haft sina fäderneärfda boplatser, där generation efter generation under arbete och möda och under skilda öfverheter framlevvat sitt lif såsom en yttersta utpost i öster för det svenska folk, från hvilket det en gång utgått och hvars språk det — trots tidernas växlingar och påfrestningar — trofast hade bevarat såsom sitt modersmål.

Att rycka upp sina rötter ur den jord, som förfädren sedan urminnes tider odlat och bearbetat, att för alltid lämna den kustbygd, där så många tillbragt ett långt och sträfsamt lif och där alla haft sin barndoms och ungdoms ljusa minnen, att öfverge allt det, som tidigare varit föremål för ens sträfanden, arbete och kärlek, det sker inte utan mycken vända och smärta. Att Ni, estlandssvenska vänner, det oaktat underkastade Er denna smärtsamma operation, berodde gifvetvis därpå, att Ni ansågo detta vara enda vägen att rädda lifvet, det lif nämligen, som är värdt att lefva: lifvet i frihet under eget ansvar. — Och så ställde Ni — många gånger under öfverhängande lifsfara — färden öfver hafvet till det gamla moderlandet, i förlitande på att där finna just det, som Ni fruktade att förlora i Ert dit-tillsvarande hemland: *friheten*.

Den estlandssvenska stammens återförande till det gamla moderlandet och dess införlifvande med det svenska samhället är nu ett fullbordat faktum. Ingen, vare sig i Sverige eller i Estland, hade *önskat* denna utveckling. Tvärtom var ju mellankrigstiden en period af liflig och målmedveten verksamhet från rikssvensk sida att på olika sätt hjälpa och stödja den estlandssvenska befolkningen i dess sträfanden att höja sig och att häfda sin ställning inom det fria Estland. Men — inför de stora faror, som alltifrån det andra världskrigets utbrott hotade den estlandssvenska befolkningen på dess ur strategisk synpunkt eftertraktade boplatser, ansågs en öfverflyttning till Sverige vara den enda möjliga räddningen för den estlandssvenska folkspillran. Den vidare händelseutvecklingen i Estland efter kriget har i sanning bestyrkt detta.

Att den brådstörtade och under delvis ganska svåra förhållanden företagna öfverflyttningen till Sverige, om hvars yttre förlopp här icke skall talas, betydde en smärtsam operation, är redan sagdt. Den första tiden i Sverige var därför gifvetvis pröfvande för *alla* de nykomna, men i all synnerhet gällde detta för den äldre generationen. Det dröjde väl också några år, innan Ni hunnit lära känna de nya förhållandena här i landet och vänja Er vid mångt och mycket, som var främmande för Er. Men Estlandskommittén kunde med glädje konstatera, att de allra flesta af de hit öfverflyttade estlandssvenskarna ganska snart acklimatiserades och funno sig till rätta i det svenska samhället och dess arbetslif. Nu äro ju också de allra flesta sedan länge svenska medborgare.

Det befolkningstillskott, som Sverige fått genom den estlandssvenska invandringen, kan utan *hvarje* tvekan sägas vara godt. Stammen är fysiskt frisk och sund och människorna äro arbets-

Domprostén
Nils Bolander

ELDDYRKARE

Varje Valborgsmässoafton vaknar elddyrkaren till liv inom en. När man en sådan kväll färdas fram genom landskapet i vårskymningen och känner doften av rök och brand, ser eldarna gnistra som vilddjursögon på höjderna och på slätterna och skymtar smygande gestalter som hukar sig kring de knittrande och knastrande vårdkasarna, behöver man inte ha alltför livlig fantasi för att förflytta sig tillbaka till de blotande svearnas och götarnas tid — det stora vårblotet, då våreldarna tändes för att hjälpa solen att skänka varm väderlek. Den levande elden vare sig den susar och sprakar i den kådiga stockvedsbrasan, glimmar i julgranens vita spiror, brinner på altaret, ljungar till i en fräsande blix eller flammor blekt i den fjärran vårstjärnan, upphör aldrig att utöva sin förunderliga tjuvsningskraft på människors barn.

Det förtäljes i sagan om Prometheus, titanen som gav människorna elden, att han stal sin gåva från himlen.

Det finns en annan eld än den stulna Prometheus-elden och andra elddyrkare än den primitiva eldglädjens människor.

Jesus sade: "Jag har kommit för att tända en eld på jorden; och huru gärna ville jag icke att den redan brunne!"

Det är Kristus-elden. Den är inte stulen från himlen av någon förslagen titan. Den är himlens gåva till jordens barn, en eldbrand, inslungad i människohjärtanas fördolda värld av Honom, som bar Guds egen eld i sitt hjärta, Jesus Kristus, "Guds väsens avbild och likväl en mänskösön".

Bland Galiléens leende kullar och Judéens all-

varliga berg gick mannen från Nasaret fram och döpte med eld och tände en eld som med tusentusentad makt har brunnit tiderna igenom.

Tändande vandrar alltjämt den Uppståndne fram i själarnas värld. Hans andes eld är som en löpeld. Otaliga människor har fått erfara sanningen i detta utombibliska Jesus-ord: "Den som kommer nära mig han kommer nära elden."

Ser du facklorna i stormen!

Paulus, frälst "såsom genom eld". Den i anden brinnande Augustinus. Franciskus med eldblicken. Luther som kallar sig själv "en bländad fåle". Eldsjälarna Wesley, Spurgeon, William Booth, Söderblom, Kaj Munk, Kagawa.

Låt oss aldrig glömma att det var samma eld som slog ut i ljusan låga hos dessa män av vitt skilda kynnen, samfund och teologi.

Samma nitälskan förtärde dem: viljan att lysa vägen till himmelen. Viljan att brinna med Guds eld och att tända andra med den elden. Kristi kärlek tvingade dem.

Men varför tala bara om dessa mänsklighetens största vägledare och klarast lysande ljus. Har du sett en enkel, okänd människa därute i vardagsgärningen taga sin dag ur Guds hand och viga sin tjänst åt Gud i trohet och förtröstan, då har du också sett en sådan Kristi fackla flamma och värma utefter din egen väg.

Den levande Kristus-elden, den levandegjorda människans patos för den levandegörande Guden, har de kristna fått att bevara, nära och sprida.

Det är vårt oförskyllda privilegium att vara kristna elddyrkare och eldspridare. Vi får icke slå

samma, anspråkslösa och hederliga. Antalet "svarta får" har varit anmärkningsvärdt litet.

I betraktande af att samtliga vid öfverflyttningen fingo lämna all sin fasta och det mesta af sin lösa egendom i Estland och sålunda kommo hit med två tomma händer, måste det anses tyda både på arbetsamhet och godt ekonomiskt förstånd, att flertalet estlandssvenskar redan efter 9—10 års vistelse i Sverige kommit i ordnade ekonomiska förhållanden. Både Kommittén för Estlandssvenskarna och Rågöstiftelsen, hvars uppgift varit att förmedla fiskarelägenheter och jordbruksgårdar åt estlandssvenskar, hafva med tillfredsställelse kunnat konstatera, att estlandssvenskarna, med mycket få undantag, på ett mycket tillfredsställande sätt skött de ekonomiska förpliktelser, som ålegat dem på grund af de olika hjälp- och stödåtgärder, till hvilka staten anslagit betydande medel.

Såsom allmänt omdöme torde det kunna sägas, att den estlandssvenska befolkningens öfverflyttande till Sverige, om än i och för sig en tragisk

händelse, dock försiggått på ett lugnt och lyckosamt sätt.

Och vi rikssvenskar, som haft en nära kontakt med Eder under hela denna händelserika period, vi vill idag gärna säga Er, att det i allmänhet varit en glädje att samarbeta med Er och att söka hjälpa Er tillrätta i olika afseenden.

I en hälsning, som jag sände Eder genom Kustbon för jämnt 10 år sedan, uppmanade jag de då anländande estlandssvenska skarorna att känna ett gemensamt ansvar för Er stams dyrbaraste egendom: dess gamla anseende för hederlighet, duglighet och godt uppförande, med ett ord för att vara *ett folk af gammal, god heder*.

Det ansvaret har Ni känt, det skall sägas idag. Att Ni alltfört skall känna det, är den bästa önskan, som vi som lärt oss hålla af Er, kan ge Er med på vägen framåt.

Haga den 19 april 1954.

Liquid Curman

Begynnande generationsmotsättningar

Anförande av S. O. V:s ordförande *Elmar Nyman* vid högtidssammankomst i Betesdakyrkan Annandag Påsk

Efter många och hårda prövningar, efter ett tusenårigt äventyr, återvände estlandssvenskarna till moderlandet. Vi mottogs med öppna armar. Arbete och bröd fanns det tillräckligt. Det berodde på oss själva om vi skulle komma att känna oss tillfreds med det nya som plötsligt strömmade emot oss från alla håll.

Ett drygt decennium har vår folkstam haft på sig att bli hemmastadd här och skaffa sig ekonomisk ryggrad. Ett decennium i ett folks historia är ingenting kan man tycka, men ser man denna tidsperiod ur en enskild människas synpunkt utgör den en god del av hela livslängden. Efter dessa tio år kan vi också våga oss på objektiva jämförelser mellan livet hemma i Estlands svenskbygder och vår tillvaro här. Kontrasterna är då i vissa fall så påtagliga att det kan förefalla onödigt att orda om dem.

Frånsett några hundra svenskar i Reval och ett fåtal i övriga städer hade vi alla landsbygden till vårt hem. Åkern, skogen, sjön var vårt arbetsfält. Arbetets art och arbetstempot bestämdes av vädret och årstiderna. Naturen och vädrets makter fick sålunda en central plats i vår tillvaro. Samhörigheten mellan de olika generationerna och de olika individerna inom folkgruppen var stark. Åldringarna, de produktiva åldersgrupperna, barnen samsades om trånga utrymmen och knapp brödkaka. Den speciella samtalstonen, livsåskådningen, munarten inplantades naturligt och enkelt i generation efter generation. Starka

oss till ro med den slags kristendom om vilken Söderblom en gång fällt dessa skarpa ord: "O alla de självbelåtna, färdiga monopolkristna, som bruka sin eld till husbehovsvärme, men som brandförsäkra sig mot eldsvådan, som skulle bränna upp deras ömkliga trygghet! Gud vare lov att Kristus är större och räcker längre än all kyrklighet och traditionsfromhet och teologi! Honom skola vi tjäna. Gud hjälpe oss!"

Endast den som själv brinner kan tända andra. Varje kristen skall likna törnbusken som Moses en gång såg vid Horeb, busken som brann utan att förtäras. Brinnande — dock levande, just då levande. Det är en kristen människas signum.

Kejsar Nero anklagade orättvist de kristna för att ha anstiftat Roms brand år 64. Nu skall det vara sant. Rom brinner. De kristna har tänt på staden — med Kristi eld. Andelöshetens, materialismens, människoförgudningens Rom. Ur askan av den gamla staden skall ett nytt Rom stiga upp i brödraskap, i kärlek och tro.

slitningar generationerna emellan blev sällsynta. I denna tillvaro hade vår barndoms Gud en stark ställning. Vi lyssnade till hans ord i kyrkan, i bönhuset, i den enkla bondgården. Den lärde prästmannen eller den frimodige lekmanpredikanten förmedlade samma tröstens ord. Så förmedlade också naturen kontakten med alltings Skapare på ett okonstlat sätt. Markens gröda och havets fångst gav påminnelser om Hans närvaro.

Och estlandssvenskarna i Sverige? Den uråldriga fiskare- och bondebefolkningen har blivit en stadsbefolkning, kanske rentav storstadsbefolkning, eftersom de flesta finns i Stockholm. Jag bryr mig inte om att redogöra för hur det gått så. Vi kan nu bara konstatera att det är jordbrukarnas och fiskarnas tur att vara i uppenbar minoritet. Rollerna är ombytta.

Vad tillvaron i en stad bjuder på känner vi vid detta lag. Inte är man längre bunden av vädret och årstiderna. Maskinerna snurrar lika bra vare sig det är sommar eller vinter. Det går inte heller för sig att hålla sin egen lunk: timpenning och ackord är de nya begrepp som under dessa år blivit allt aktuella för alla dem av oss som nu stå i arbetstagarens roll. Jäkt och hets var begrepp som våra gamla kände till endast i samband med den mest brådskande skörde- och höbärgningstiden.

Många ser sig här beröva den möjlighet till lugnt mediterande och inre samling som är förutsättningen för en givande kontakt med den Gud, som bestämmer alltings gång även här i Sverige. Det lyder konst uppå att till maskiners dunk och slammer från gatorna kunna hålla inre andakt.

Tycker ni inte att *generationsmotsättningarna* är mera framträdande här än där ute? De ofta ytterst trånga lägenheterna och husmors förvärvsarbete har skapat helt nya problem. De gamla måste tyvärr i många fall tillbringa sin ålderdom i vård- och ålderdomshem och de yngsta är i många fall hänvisade till dagmammor och lekpark. När modern kommer hem, trött av dagens arbete, är det dags för de minsta att lägga sig. Det är inte lätt att under sådana förhållanden kunna bibehålla och fortplanta gamla traditioner och tänkesätt. Visst ha de gamla det ombonat och gott på ålderdomshemmen, men de är lösryckta från sin gamla miljö och från de sina. Jag tror inte att de har acklimatiserat sig, men de har vant sig vid de omstörtade förhållandena. Nog är den äldsta generationens tankar ofta långt borta på andra sidan Östersjön, sysslade med triviala ting i det förgångna, men även dröjande vid

enkla små kullar med enkla träkors på en lantlig kyrkogård.

Och hur är det med alla dem som nu bilda den s. k. medelåldern, oss alla som hunnit vänja sig vid svenskbygdens förhållanden? De flesta står väl efter ett decennium i Sverige *materiellt* på någorlunda fast mark. Genom sparsamhet och arbetsamhet har man kunnat skapa ett nytt hem och kanske även lyckats spara en slant för oväntade behov. Men om den *andliga* grundvalen är lika fast därom vågar jag inte yttra mig. Dock tror jag att det ännu behövs åtskilliga år för att vår nuvarande livsföring skall förefalla som den enda naturliga och den gamla som överklig.

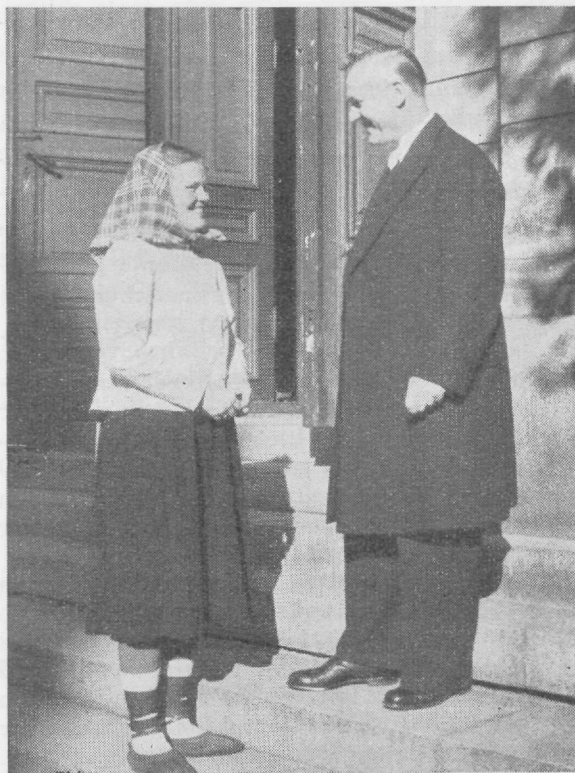
De yngsta årgångarna har det självfallet lättast att finna sig tillrätta. Det forna hemmet blir i deras tankar ett slags Skansen, om vilket man ej talar i vardagslag. Man lyssnar förstrött till de äldres utläggningar och redan förefaller deras munarter egendomliga. Att så litet som möjligt skilja sig från den rikssvenska omgivningen blir deras strävan. Det fordrar givetvis också att de helt tillägnar sig sina nyförvärvade vänners tänkesätt och syn på tingen.

Det förefaller mig alltså, som om man i Sverige kunde tala om tre avgränsade estlandssvenska grupper: åldringar, vuxna och uppväxande. Dessa tre grupper är numera starkt åtskilda i tänkesätt och befinner sig på olika utvecklingsstadier när det gäller anpassningen till det nya samhället. Denna skillnad har ej uppstått över dagen, den har utbildats under loppet av ett decennium.

För tio år sedan utgjorde vi en rotlös skara, saknade hem, visste inget om framtiden. Men glädjen över att vi räddats var stor. Stor var också och är alltjämt vår tacksamhet mot alla dem som bidragit till att räddningen blev en verklighet. Män och kvinnor från olika håll ville hjälpa, lära och trösta. Men störst var ändå vårt behov att få tacka Gud för hans barmhärtighet. I Betesdaförsamlingen fick många av de våra hjälp och ledning under den första rotlösa perioden. Församlingens kyrka uppläts till oss för att vi gemensamt skulle få träffas till enkla andaktsövningar, så som vi varit vana att ha det därhemma. Församlingens föreståndare och medlemmar har utfört och utför alltjämt — varom ju dagens högtid bär ett så gott vittnesbörd — ett välsignelsebringande arbete för estlandssvenskarna. I det varma tack som vi i dag riktar till alla dem som bistått oss redan i svenskbygderna, vid överflyttningen till Sverige och under det gångna decenniet, vill vi särskilt inbegripa Betesdaförsamlingen.

Det är min förhoppning, att mina landsmän även i detta nya hemland ska lyckas bibehålla det värdefullaste från det förra hemlandet, att de genom arbetsamhet och hederlighet ska visa sig värdiga det förtroende de åtnjuter som svenska medborgare och att de ska slå vakt om sin personliga egenart, enkelt uttryckt vara sig själva.

Tioårsjubileum i Betesdakyrkan

För tio år sedan

Pastor Arthur Johansson och Katarina Hammerman från Ormsö.

Annandag påsk hade omkring 900 estlandssvenskar samlats i Betesdakyrkan för att högtidligt hålla 10-årsminnet av överflyttningen till Sverige. Festprogrammet inleddes kl. 11 med predikan av kyrkoadjunkt Arthur Johansson, varefter följde kyrkkaffe. Programmet fortsatte så kl. 3 med ett anförande av pastor Johansson och predikan av Biskop Manfred Björkquist, som anknöt till texten i Apostlagärningarna kap. 3. Biskopen avslutade sitt tal med en varm önskan, att den segrande tro som estlandssvenskarna medfört till sitt nya hemland skulle komma att fortleva och att estlandssvenskarna skulle dela med sig av detta sitt värdefulla trosarv åt sin nya omgivning.

Härefter talade Svenska Odlingens Vänners ordförande fil. lic. Elmar Nyman och upplästes Riksantikvariens Sigurd Curmans hälsning. Dessa båda tal återfinnas på annan plats i detta nummer av Kustbon. De närvarandes och Estlandssvenskarnas kristna förenings tack till Betesdaförsamlingen, dess ledning och till pastor Johansson, som utfört ett stort och välsignelsebringande arbete till vår folkstams fromma framfördes av pastor Anders Rönnberg.

Avslutningsvis talade pastor Per Wårding, som i sitt tal erinrade om orden i Filippibrevet 4:4 — "Glädje och tacksamhet" — varefter Johan Hammerman på den estlandssvenska församlingens vägnar till pastor och fru Johansson överräckte en gåva och en vacker blomsterkorg.

Sjukförsäkringsreformen

Praktiskt taget alla i Sverige bosatta personer som fyllt 16 år skall nu inskrivas i de allmänna sjukkassorna. Det rör sig om cirka 5.3 miljoner människor. Alla skall senast den 15 februari ha fyllt i och sänt in den blankett med uppgift om sina inkomstförhållanden. Detta för att kassorna skall kunna bedöma om en person har rätt till kontant hjälp vid sjukdom — sjukpenning — och hur hög ersättningens storlek i så fall blir.

Samtidigt med denna inkomstbedömning lägger kassorna upp medlemskort och namnkort för alla sina 5.3 miljoner medlemmar. Under vårmånaderna får de sålunda sortera mellan 15 och 20 miljoner kort och blanketter. Enbart i Stockholm rör det sig om 600.000 medlemmar samt tre gånger så många kort och blanketter.

Riksförsäkringsanstalten skall vidare bestämma vilka erkända sjukkassor som skall bli allmänna sjukkassor för de 628 lokalsjukkasområden i vilka riket indelas. Då det i slutet av år 1953 fanns omkring 950 lokalsjukkasor innebär den nya ordningen att ett stort antal lokala sjukkasor sammanslås och uppgår i varandra.

Vilka fördelar erbjuder då den obligatoriska sjukförsäkring, som träder i kraft den 1 januari 1955? frågar sig säkerligen i dessa dagar många av uppgiftslämnarna.

Fria läkemedel, fri sjukhusvård

Alla de 5.3 miljonerna medlemmar blir sjukvårdsförsäkrade. Detta innebär att de får tre fjärdedelar av sina läkarkostnader ersatta. Denna ersättning kommer dock att vara maximerad enligt särskild taxa som ännu är under utarbetande. Om ett nyligen framlagt förslag antages får de försäkrade vidare gratis läkemedel vid 15 olika sjukdomar — t. ex. insulin vid sockersjuka — och därtill 50 procents rabatt på kostnad som överstiger två kronor för andra läkemedel, vilka läkare skriver ut recept på. Ersättning utgår också vid sådana tandsjukdomar som kräver tand- eller käkkirurgiska ingrepp. Även vid längre resor till och från läkare och sjukhus utges ersättning. Slutligen får de försäkrade i regel fri sjukhusvård. Flera sjukkasor torde komma att lämna ersättning för massage, sjukgymnastik och fysikaliska behandlingar. Sjukvårdsförsäkringen omfattar även medlemmarnas barn under 16 år och gäller sålunda praktiskt taget alla i riket bosatta personer.

Alla medlemmar som för den närmaste framtiden kan beräknas ha en årsinkomst av förvärvsarbete på minst 1.200 kr. försäkras dessutom för en sjukpenning på 3 kr. om dagen. Och alla löntagare, som beräknas ha en årsinkomst av sin anställning på över 1.800 kr. indelas i 12 olika sjukpenningklasser. De får en tilläggssjukpenning som stiger med lönens storlek upp till 14.000 kr., där maximumbeloppet utgår.

Sjukpenning och barntillägg.

Löntagare mellan 1.800 och 2.400 kr. per år får sålunda 4 kr. i sjukpenning per dag, medan löntagare med 14.000 kr. per år eller mer får 20 kr. under de första 90 dagarna av en sjukperiod och därefter 12 kr. under ytterligare högst 640 dagar av sjukperioden. När den försäkrade ligger på sjukhus reduceras hans sjukpenning med 3 kr. per dag och kallas hempenning. Denna hempenning får dock aldrig understiga 1.50 kr. per dag.

Alla som är försäkrade för sjukpenning och har barn under 16 år erhåller vid sjukdom barntillägg, som utgår med 1 kr. per dag för ett till två barn, med 2 kr. per dag för tre till fyra barn samt med 3 kr. per dag för fem barn och däröver. I fråga om makar utgår detta barntillägg endast till en av dem — i regel till fadern.

Den tid under vilken sjukpenning och ersättning vid sjukhusvård utgår vid en och samma sjukdom är begränsad till två år — för folkpensionär dock till 90 dagar.

Som ovan omtalats utgår tilläggssjukpenning obligatoriskt endast till löntagare, och försäkringens storlek beräknas med hänsyn till deras inkomst av anställningen. Alla företagare — jordbrukare, hantverkare, köpmän etc. — erbjuds emellertid att utöver sin obligatoriska sjukvårdsförsäkring och sin likaledes obligatoriska sjukpenning om 3 kr. per dag teckna frivilliga försäkringar. Genom en sådan frivillig försäkring har de möjligheter att få samma tilläggssjukpenning som en anställd i motsvarande inkomstläge.

Gifta kvinnors förmåner.

Alla gifta kvinnor, som sammanlever med sina män och ej uppber folkpension, blir försäkrade för en sjukpenning om 3 kr. per dag, även om de ej har egna inkomster. Genom frivillig försäkring kan de emellertid höja sin sjukpenning till högst 6 kr. per dag. För kvinnliga företagare och löntagare gäller samma regler som ovan anförts för de manliga.

För gift kvinna, som ligger på sjukhus och har barn under 10 år, utgår särskilt barntillägg om 2 kr. per dag. Inget avdrag får heller göras på hennes sjukpenning om 3 kr. per dag. Hon får sålunda sammanlagt 5 kr. per dag i ersättning.

Alla studerande över 16 år erbjuds teckna en frivillig försäkring för sjukpenning om högst 6 kr. per dag.

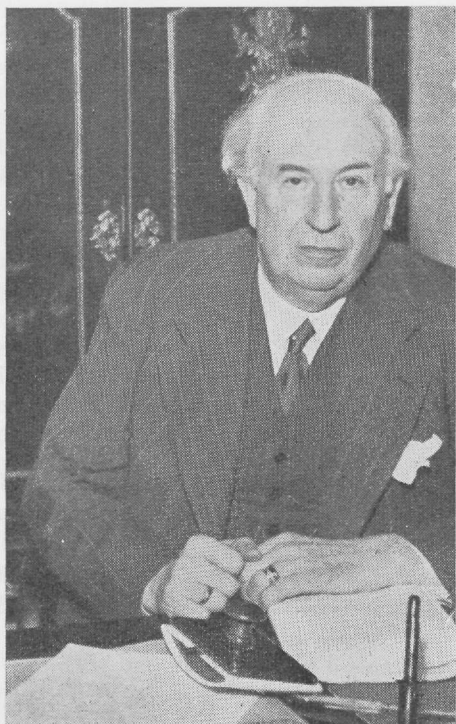
Barn och folkpensionärer gratis.

Vad kommer då dessa förmåner att kosta?

Medlemmarnas barn under 16 år blir sjukvårdsförsäkrade utan någon höjning av avgiften för vederbörande medlem. Barn över 16 år utan egna inkomster slipper föräldrarna också betala några avgifter för. Avgift uttages nämligen inte av den, vars taxerade inkomst understiger 1.200 kr per år.

Befriade från avgift för sjukvårdsförsäkringen är vidare alla folkpensionärer, som sålunda får sjukvårdsförmånerna gratis av samhället. Folkpensionär som har inkomst av egen rörelse eller som är löntagare försäkras däremot och betalar

Sigurd Curman 75 år

Den 29 april fyllde Riksantikvarien Sigurd Curman 75 år.

I Kustbons spalter har vi många, många gånger mött Sigurd Curmans namn, och de flesta av oss har väl också någon gång träffat honom, tagit honom i hand och språkat med honom. En presentation vore överflödig.

Det är nu tio år sedan huvudparten av den svenska befolkningen i Estland kom åter till Sverige. Hela denna process, denna i historien så egendomliga händelse är så intimt knuten till namnet Sigurd Curman, att man omöjligen kan förbigå estlandssvenskarnas repatriering när han

hyllas på sin högtidsdag. Ehuru själva överflyttningen av Estlands svenskar, vilken ju i huvudsak leddes av Sigurd Curman, var en uppgift som ställde stora krav på omdöme, klokhet, diplomatisk skicklighet och mången gång djärvhet, var kanske själva inlemmandet av det nya tillskottet till Sveriges befolkning i landets näringsliv ett arbete, som krävde ännu större tålamod, tillförsikt och tro på de goda sidorna, dugligheten och livskraften hos nykomlingarna.

Det stora arbetet har lyckligt slutförts. Det är särskilt ett tecken, som tyder på, att det slutförts *lyckligt*, nämligen tystnaden. Inget gnissel, inget missnöje. Och det är ju så att hälsan tiger still.

Mångahanda nya uppgifter har tagit Sigurd Curmans insikter och krafter i anspråk under senare år, men kontakten med estlandssvenskarna har han aldrig släppt. Vi vill tro, att resultatet av det arbete han utfört till vårt fromma skall skänka honom tillfredsställelse. Det är en gärning av omätligt värde att ha lotsat många tusen människor från kaotiska förhållanden till en tryggad tillvaro.

Vid uppvaktningen på högtidsdagen karakteriserades jubilaren av vice ordföranden för Rågöstiftelsen f.d. landshövding Eric Lindeberg på följande sätt:

"Hastig, kvicktänkt, receptiv, en brännande eld och en stormande orkan. Icke hetsig utan varmblodig. Beredd att ta och ge svar. Konservativ men ändock redo till radikala åtgärder i kraft av Din vilja och vidsynhet. Representativ på ett personligt vis, där Du förmår ge lika åt alla. En god och verksam människa i skapandets tjänst, hos vilken man väl kan ana möjligheten till en uppfammande vrede — så nyttig mången gång — men där den oftast bilägges inom Dig själv.

Självständig är Du. Någon annan roll än Din egen har Du aldrig spelat. Men Du har också visat ömtåligt sinne för andra människors sätt att se och handla.

Vi räkna Dig med all rätt till de riktiga människorna, icke på grund av ett väl tillrättalagt liv utan i kraft av Dig själv."

avgifter för sjukpenningsförsäkringen enligt samma regler som gäller för andra medborgare.

Löntagare som har minst 1.800 kr. om året betalar c:a 55 kr. per år. Sedan stiger avgifterna upp till högsta klassen, där löntagare med 14.000 kr. eller mer per år får betala c:a 160 kr. för egen del och 55 kr. för hustru, som inte har egen förvärvsinkomst.

De anförda siffrorna är än så länge endast beräknade medeltal för hela riket och kan inom olika sjukkasseområden komma att variera med hänsyn till en rad olika faktorer, såsom kassans egen fondbildning och förvaltningskostnader, sammansättning av dess försäkringsklientel, sjukfrekvensen bland medlemmarna etc.

Avgifterna på skattsedlarna.

Avgifterna i den frivilliga försäkringen för egen

företagare, gifta kvinnor utan egen förvärvsinkomst samt studerande har ännu ej framräknats. De väntas föreligga i vår.

Avgifterna uttages i samband med preliminärskatten och föres upp på skattsedlarna.

I höst kan alla medborgare vänta besked om i vilka sjukpenningklasser de blivit placerade.

Sjukpenningen blir sannolikt skattefri.

Arbetsgivarna bidrar till försäkringen med en avgift som utgör 1.1 procent på löner under 15.000 kronor.

Vid olycksfall i arbetet utgår ersättningen under de första 90 dagarna efter sjukförsäkringen och därefter efter de regler för yrkesskadeförsäkringen som kommer att fastställas av innevarande års riksdag.

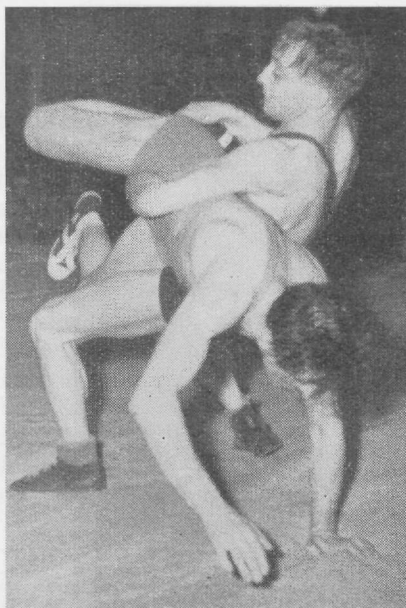
(Återgivet med Sv. D:s tillstånd.)

En estlandssvensk toppidrottsman

Den estlandssvenska idrotten har inte fått det utrymme i Kustbons spalter, som rätteligen borde ha tillkommit den. Kustbon har ju haft den svåra uppgiften att verka i en tid, då gammalt bryts mot nytt, då perspektiv på det förgångna måste avvägas i jämn proportion till spekulationer om framtiden. Den estlandssvenska idrotten var en relativt ung företeelse vid tiden för vårt uppbrott från de gamla bygderna. Många ungdomar, som föresatt sig höga mål på idrottens vädjobana, fick genom omplanteringen i stället ägna sig åt allvarligare ting. Dock saknas inte utövare av idrott inom den estlandssvenska stammen i den nya miljön. Tvärtom ha våra idrottsmän varit synnerligen framgångsrika, och ett par av de främsta ha haft förtroendet att få försvara moder Sveas färger i landskampssammanhang.

Ett svenskt mästerskap, en genom alla tider lika åtrådd triumf, hemfördes senast föregående månad av en estlandssvensk, nämligen av vår mest framgångsrike idrottsman Edvin Vesterby, tillhörande Djurgårdens IF, Stockholm, i hans specialitet fribrottning. Detta var hans andra SM-tecken, men borde enligt en tämligen enig expertis ha varit hans fjärde raka, då oeniga domarkollegier ha fällt honom i två tidigare SM-finaler. Vidare har han erövrat 11 raka distriktsmästerskap, i både grekisk-romersk och fri stil, samt några landskampssegrar. I skrivande stund befinner han sig på triumftåg i Italien. I VM i fri stil 1951 belade han fjärde platsen liksom året därpå i Olympiska Spelen, för övrigt den ende estlandssvensk hittills, som deltagit i en olympiad. Sedan hägrar ju OS i Melbourne 1956.

Av sakkunskapen betecknas Edvin som den hårde och svårbrottade taktikern. Han framträdde i en tid, då den svenska brottningen, inklusive bantamvikten, hade sin internationellt sett absoluta glansperiod, då en plats i brottningslandslaget, det mest guldrämda av de svenska landslagen, var ovanligt svår att nå. Bantamvikten hade en stark och bred topp. Mästaren var då Kurt Pettersén, nybliven olympisk guldmedaljör (1948) med finalseger över det egyptiska fenomenet Ali Hassan. Några månader senare förbluffade Edvin (så gott som nybörjare då — han började med brottning hösten 1946 och tog några månader senare JDM) den svenska brottarpubliken med att göra en absolut jämn match mot Pettersén. Sin första större framgång nådde han vid SM 1950, då han belade andra platsen, bl. a. före nyblivne världsmästaren i klassen inunder, Bengt Johansson. Sin största triumf hittills vann han måhända vid landskampen Sverige—Sovjet i januari i år, då han enligt vissa pressomdömen utkämpade sitt eget lilla världskrig och efter en bejublad match mot sovjetmästaren sista landskampsdagen stod som ensam segrare i det frejdade svenska landslaget.

Edvin Vesterby i aktion under landskampen mot Italien i påskas.

Dessförinnan hade han fått tömma bitterhetens kalk i botten, när den ryske matchledaren Karpitjan i hans uppgörelse dagen innan utan godtagbar anledning blåste av matchen och förklarade sin landsman som segrare, därigenom troligen berövande Edvin den exklusiva Kabompokalen. Hans utkämpade matcher och vunna segrar i övrigt äro snart nog oräkneliga. Ingen torde känna antalet, i varje fall inte han själv.

En brottare anses nå sin bästa form efter 7—8 års flitigt utövande av sporten. Detta tycks stämma för Edvins del. Av allt att döma står han nu inför sitt verkliga genombrott. Redan under nyss avslutade säsong dokumenterade han otvetydigt, att han är Sveriges bäste i sin klass även i den grekisk-romerska stilen. Att han sedan varit en "otursgubbe" och haft ett domar-elände som kanske ingen annan inom svensk brottning under senare år, är ett kapitel för sig. Trots att han alltså knappast nått sina bästa år räknar man honom redan på vissa håll bland "rävarna", och epitet som "den rävaktige", "den finurlige" m. m. har han fått vidkännas.

Till en början betraktades hans böjelse för de hårda idrotterna med direkt ovilja av hans anhöriga. Många voro de tillrättavisningar han fick, alleftersom hans fysionomi deformerades, men segheten och ambitionen triumferade, och han fortsatte. Allra först var han med i en boxningsklubb. Genom för mig okända kanaler gled han dock snart över till den betydligt mera kultiverade och anrika brottningen. Numera är det för släkt och vänner en festlig upplevelse att få bänka sig intill en brottarmatta.

Det återstår att se, hur många år till han kan hålla stånd mot den framstormande ungdomen. Vi måste dock betänka, att Sverige har omkring 12.000 tävlingsbrottare. Jag vågar emellertid hoppas, att han med sitt humör, sin taktik och rörlighet samt framför allt med sin balans i många år till kan hålla sig på toppen. Någon typisk

Ett vittnesbörd

För att undvika missförstånd vill undertecknad särskilt betona, att här nedan på rickulmål återgivna vittnesbörd ingalunda är avsett att vara en parodi och inte heller ett förlöjligande av Guds ord och dess förkunnare. Jag har tvärtom försökt att återge mina minnen av ett bönemöte i skol-salen i Bergsby för omkring fyrtiofem år sedan så verklighetstroget som möjligt.

Böнемöten hölls regelbundet tre kvällar varje vecka i skolhuset. Ordets förkunnare voro ortens lärare och lekmannapredikanter. Kyrkliga och frikyrkliga mötte upp i mycket god sämja och trivdes utmärkt tillsammans. Kyrkvärden var regelbundet med och ryckte in, om det råkade råda brist på andra förkunnare. Han uppläste aldrig någon viss text ur bibeln utan citerade lämpliga bibelställen utantill och då alltid i översättning till rickulmål, vilket han gjorde på ett mästertligt sätt.

Han var kyrkvärd i Rosleps kapellförsamling. En i allo rättvis och rättskaffens hedersgubbe och framförallt en nitisk kristen.

Så satt han där liten och knotig, något ihopsjunken i skolbänken med sylvassa små tindrande ögon och de slätrakade läpparna lätt trutade till ett innerligt godmodigt smil. Fotogenlampans sken i taket återspeglades från den kala hjässan och hårtestar av obestämbar kulör bildade en gloria-krans runt densamma.

Så reste han sig med ens, smilet förbyttes till djupt allvar. Framåtböjd och med vaggande gång stegade han fram till katedern, klev litet mödosamt upp, rätade på ryggen, lade handflatorna i kors över varandra, lyfte så de korslagda händerna upp i brösthöjd och så föllo allvarsorden medan de korslagda händerna lätt vippade som stjärten på en sädesärla:

— Oj, oj, oj, kära breore o sistrarna! Om ne bora skod vita hovis djävuln e da ha selda me! Oj, oj, oj, håla han ha selda me hajl daen! Han lad me uti stor tölsälde å sja skåka en soss än he vild tvåa live ur me. —

”Tö, Andors”, saen, ”skoa opa grindstolpa, skoa bora opa de ho rutindor de ära. Äre ent ain skam färe gårdn o folke te hova tole ruti grindstolpar.”

”Håla kan ja gära åt he”, sa ja. ”Just nu har ja inga sko tärtel. All taljana som ja had opa karevalln fick Kristian tå en biggd nia stu åt se, o ent har ja pengar te kep färe heldor.”

”Var nu ent så dummor, Andors, som du går de. Tu är nu så gamlor no, än du bord vita bätra. Kom nu bora mä å ta ix e å såga, soss gå ve te Rosta mon å soss hogg ve ett par fagol grindstolpar gålendor åt de.”

”Soss to en bora e härdana åt me å skjaut me te veboe. Båra nu räkna en oret. Såssom ja fick si ix e, såss kom ja e hoare än he var gutt stål e

publikfavorit är han inte; därtill är han i alltför hög grad en taktikens och det kalla huvudets representant.

Initierad

S. O. V.-samkväm med bilder

Svenska Odlingens Vänners numera traditionella vårsamkväm hölls i år lördagen den 3 april i Södra KFUM:s lokaler i Stockholm. 80—90 estlandssvenskar hade infunnit sig, och av den allmänna stämningen att döma kunde dessa glädja sig åt en trevlig och uppbyggande kväll i gamla vänners lag.

Läroverksadjunkt Anders Stenholm hälsade publiken med ett kortare anförande och framhöll för- och nackdelarna i vår nya tillvaro: den nya miljön hade medfört materiella fördelar, samtidigt som vi gått miste om naturen. Åskådligt målade han en typisk vårbild av kusterna, stränderna och sunden i de gamla bygderna och arbetet där som kontrast till det rostfria köket och den alltmer mekaniserade tillvaron. Sedan följde allsång med bl. a. Du hemmets jord, varpå stämningen var idealisk för ett rikt varierande bildsvep från de svenska bygderna i Estland, ackompanjerat av humoristiska och träffande kommentarer av folkskollärare Viktor Aman. Till slut visades två Sucksdorff-filmer, ”Människor i stad” och ”Indisk by”.

Mötet avslutades traditionsenligt med Modersmålets sång.

A. V-y.

Förhandsmeddelande

Föreningen Svenska Odlingens Väner håller ÅRSMÖTE i samband med estlands-svensk hembygdsdag söndagen den 15 augusti 1954 på Tollare, Klinten.

Utförligare meddelande i nästa nr av Kustbon.

I fjol blev 8.327 utlänningar svenska medborgare. Det innebär en ökning i jämförelse med 1952 då antalet var 6.253.

De flesta, eller 1.772, var estländare. Därnäst kommer 1.666 finnar, 786 tyskar, 729 norrmän, 708 danskar och 702 polacker. I övrigt märks bl. a. 90 statslösa, 38 engelsmän, 8 fransmän, 4 greker, 45 holländare, 1 indier, 7 isländare, 2 israeliter, 28 italienare, 1 japan, 453 lettlandare, 39 rumäner, 72 ryssar, 5 schweizare, 6 spanjorer, 2 turkar och 224 USA-medborgare.

ix e. Båra bäst som ja fick ix e hån de å vend me om för te draim e hue åtn, såss varn tappastor. —

Oj, oj, oj, kära folke, bee båra te Gud än en hjälpor oss ur djävulns nätena. Be färe me mä! Amen!”

Medan han vände sig till höger för att kliva ner från katedern, föll händerna ner längs sidorna, smilet kom igen och i vanlig takt återtog platsen i bänken.

R. T.

ARVID NYMAN

Folkskolläraren Arvid Georg Nyman avled den 25 april efter en lång, plågsam sjukdom. Han var född på Nuckö den 20 juni 1895 och son till klockaren Johan Nymann.

Efter skolgång i stads-skolan i Hapsal kom Arvid Nyman vid mycket unga år att ägna sig åt läraryrket. Redan 1912 kom han sålunda till S. O. V:s skola i Korkis. Hans lärargärning var i fortsättningen förlagd till Roslep-Bergsby folkskolor, där han tjänstgjorde 20 år. Under det andra världskriget kom han att tillbringa ett läsår hos de återvändande odinsholmborna på deras söndersprängda ö och sista året före evakueringen till Sverige tjänstgjorde han i Bysholms och Höbrings skolor.

Arvid Nyman var aktivt verksam också utom skolan. Under många år var han föreståndare för Folkets Hus i Rickul och medlem i kyrkorådet och innehade även andra förtroendeuppdrag. Han var dessutom jordbrukare på sin fädernegård.

I Sverige genomgick Arvid Nyman tillsammans med övriga estlandssvenska folkskollärare en fortbildningskurs vid Uppsala folkskoleseminarium 1945 för att erhålla kompetens för anställning inom svenskt folkskoleväsen. I sitt nya hemland var han till en början anställd på Gotland och sedan 1947 i Lövnäs, Älvdalen, där han sålunda fick sluta sitt växlingsrika och av mödor ej skonade liv.

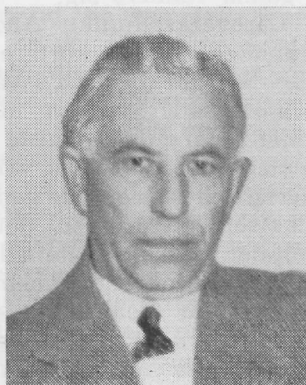
Solig och glad i sinnet spred Arvid Nyman trevnad omkring sig. Han var omtyckt som vän och avhållen som lärare och ägde i hög grad elevens och målsmäns förtroende och aktning. Han var en mycket generös natur. Det blir ett stort tomrum efter vännen och kollegan Arvid Nyman. Hans vänner och estlandssvenska arbetskamrater delta i den stora sorg som drabbat hans maka och barn.

A. V.

Alvin Isberg från Klottorp, Nuckö, som förra våren disputerade för filosofie doktorsgrad vid universitetet i Lund, har efter genomgången provår vid Katedralskolan i Lund utnämnts till lektor i historia och geografi vid Högre allmänna läroverket i Vänersborg.

*

Prosten Hjalmar Pöhl har av Kungl. Maj:t blivit utnämnd till kyrkoherde för de estniska församlingarna inom Lunds och Växjö stift.

Allmänt estlandssvenskt möte hålles i

Betesdakyrkan

Annandag Pingst den 7 juni kl. 15.00.

För mötet står troende estlandssvensk ungdom.

Tal och sång, ev. även musik.

— Alla hälsas välkomna. —

FAMILJENYTT

Förlovade

I Vallsta, Påskafton 1954, mellan Edvin Hedenström och Ingegärd Norrman.

Lysning

I Stockholm den 17 januari 1954, mellan Åke Good och Astrid Malvik.

I Stockholm den 21 februari 1954, mellan Albert Dyrberg och Sylvia Talback.

I Gröndal den 11 april 1954, mellan Sven Lilja och Siv Eriksson.

I Huskvarna den 25 april 1954, mellan Gottfrid Erkas och Siv Barbro Svensson.

Vigsel i Enskede kyrka den 25 juni 1954.

I Stockholm den 9 maj 1954, mellan Johannes Nyholm och Gull-Britt Nilsson.

Vigda

I Stockholm den 9 januari 1954, Sture Blad och Elvine Sjöman.

I Bromma den 13 mars 1954, Harald Targamaa och Elfrida Hedenström.

I Enskede den 10 april 1954, Kurt Wagsjö och Ingrid Aspelin.

I Nacka den 10 april 1954, ing. Sven Söderblom och Anna-Lisa Kihlman.

I Stockholm den 11 april 1954, Olof Hellman och Ingrid Zeisig.

I Västerledskyrka, Påskafton 1954, furir Karl-Erik Hamrén och Greta Westerblom.

I Lidingö kyrka, Påskdagen 1954, ing. Curt Ernström och Berta Seman.

Födda

Irène Mariann, f. den 28 januari 1954, i Stockholm, dotter till Hilda Ahlberg, f. Ahlkvist och Albin Ahlberg.

Åsa Gunilla, f. den 9 febr. 1954 i Stockholm, dotter till Aina Karlsson, f. Dans och Nils Karlsson.

En dotter, den 16 februari 1954 i Stockholm, Ingrid R Emmelman född Lundewall och Arvid R Emmelman.

Irene Margaretha, f. den 24 mars 1954, i Stockholm, dotter till Greta Sellnäs f. Hallman och Bernhard Sellnäs.

En son, den 20 april 1954, Södra BB, Elsa och Lars Algot Lindström.

En son, den 9 maj 1954, Agneta Gunnarsson, född Städ och Folke Gunnarsson.

En son, Stockholm den 19 maj 1954, Karin Stenholm, född Olsson och Anders Stenholm.

Döda

Änkefru Leontine Rosalie Berg, född den 21 mars 1871 på Nargö, avled den 1 maj 1954 i Stockholm.

Herman Dyrberg, född den 23 april 1896 i Rickul, avled den 16 mars 1954 i Stockholm.

Lars Enkel, född den 30 maj 1870 på Ormsö, avled den 5 maj 1954 i Bromma.

Lars Kyrkslätt, född den 31 okt. 1885 på Ormsö, avled den 9 april 1954 i Älvsjö.

Arvid Georg Nyman, född den 20 juni 1895 på Nuckö, avled den 25 april 1954 i Älvdalen.

Änkefru Agneta Pihl, född Liljebäck den 30 mars 1866 på Ormsö, avled den 22 april 1954 i Huddinge.

Julia Söderlund, född Luks, i Rickul den 8 augusti 1888, avled i Stockholm den 5 maj 1954.

Fru Brigitta Åkerros, född Salin den 5 maj 1873 på Ormsö, avled den 18 april 1954 i Segeltorp.

Folkskolläraren

Arvid Georg Nyman

född den 20 juni 1895 på Nuckö
avled den 25 april 1954 i Älvdalen
efter ett långt lidande.
Djupt sörjd och saknad.

ANNA-LISA

Barn

Barnbarn

Övrig släkt och vänner.

Somnar jag in med blicken fäst
På stjärnornas strålande skara,
Drömmer jag stundom min själ är gäst
Hos Gud i hans himlar klara.
Evige Gud, hos Dig är bäst
För sorgsna själar att vara.

Min älskade Make
vår kära Far

Herman Dyrberg

* 23/4 1896
† 16/3 1954

har lugnt och stilla insomnat.
Djupt sörjd och saknad, men i ljusaste minne
bevarad.

MATHILDA

Elinor och Edmund

Syskon

Släkt och Vänner

Ej mera sorg och lidande då finnes
ej någon smärta själens inre tär
ej längre stormig bölja hotfullt brusar
ej mer vi skiljas från varandra där.

VILA I FRID.

Vår kära mor, mormor och mormorsmor

Agneta Pihl

— f. Liljebäck —

född den 30 mars 1866 på Ormsö. Insomnade
lugnt och stilla i tron på sin Frälsare den 22
april 1954 i Huddinge.

Djupt sörjd och saknad.

KATARINA

Lars och Maria

John

Anders och Maria

samt övrig släkt och vänner.

Moder, Du som slutat striden
Och till vila nu lagts ner
Nu Du funnit har den friden,
som ej denna världen ger
Allt bekymmer sorg och smärta
som dig följt på livets stig
Och som sårat har Ditt hjärta
är för evigt skiljt från Dig.

Min älskade maka
vår kära mor, svärmor
och mormor

Birgitta Åkerros

— född Salin den 5/5 1873 —

har i dag insomnat i tron på sin Herre och
Frälsare, sörjd och saknad av oss alla, samt
släkt och vänner.

Segeltorp den 18 april 1954.

HANS

Hans och Katarina

Gunnar Hjalmar

John Axel

Signe Sigrid

Så Din strid Du kämpat ut.
Palm och krona får till slut.
Genom jorden bärgad väl
Änglar burit hem Din själ.

Bemärkelsedagar

80 år.

Grönström, Johannes f. 7 juni 1874, Nuckö
Nurkberg, Jula, f. Toffer, f. 23 juni 1874 Korkis
Aspelin, Katarina, f. Olin, f. 24 juni 1874, Ormsö
Berg, Johannes Gottlieb, f. 6 juli 1874, Kegel.
Magnusson, Lisa, f. Vikman, f. 7 juli 1874, Rickul.
Brunberg, Mats, f. 16 juli 1874, Rickul.
Laurén, Katarina, f. Öman, f. 16 juli 1874, Ormsö.
Grönman, Lars, f. 2 aug. 1874, Ormsö.
Blees, Lena, f. Tanseri, f. 13 aug. 1874, Nuckö.
Granback, Eva, f. 21 aug. 1874, Rickul.

75 år.

Brus, Lena, f. 12 juni 1879, Odinsholm.
Pihl, Gertrud, f. 12 juni 1879, Ormsö.
Bedman, Lisa, f. Kruus, f. 6 juli 1879, Nuckö.
Österdal, Johanna, f. Espling, f. 7 juli 1879, Rågö.
Sandberg, Maria, f. Kehmberg, f. 8 juli 1879, Rickul.
Josephson, Bernhard Julius, f. 17 juli 1879, Reval.
Grönberg, Tio, f. Tanseri, f. 18 juli 1879, Nuckö.
Österlin, Anders, f. 23 juli 1879, Ormsö.
Söderström, Kristina, f. Granback, f. 3 aug. 1879, Rågö.
Küün, Edmund Oskar, f. 4 aug. 1879, Reval.
Byman, Katarina, f. Svedberg, f. 12 aug. 1879, Ormsö.
Rosenblad, Hans, f. 16 aug. 1879, Ormsö.
Sjöman, Birgitta, f. Liljeros, f. 21 aug. 1879, Ormsö.
Sträng, Mina, f. Sjöman, f. 21 aug. 1879, Ormsö.
Boitsov, Lena, f. Brun, f. 28 aug. 1879, Reval.
Luther, Eva, f. Paadimeister, f. 30 aug. 1879, Nargö.

70 år.

Påhlberg, Johan, f. 7 juni 1884, Rickul.
Sjöman, Agneta, f. Engström, f. 8 juni 1884, Ormsö.
Dykström, Maria, f. Moll, f. 10 juni 1884, Runö.
Fredrik, August, f. 11 juni 1884, Rågö.
Fredrik, Magdalena, f. Nyman, f. 17 juni 1884, Rågö.
Brunberg, Kristjan, f. 19 juni 1884, Rickul.
Miljand, Mina (Mihlberg) f. 25 juni 1884, Rickul.
Fabian, Anna Hermine, f. Korvet, f. 7 juli 1884, Reval.
Lundström, Johannes, f. 8 juli 1884, Ormsö.
Bäckman, Lars, f. 15 juli 1884, Ormsö.
Vinter, Pauline, f. Nurkberg, f. 19 juli 1884, Korkis.
Vidgren, Katarina, f. Laderman, f. 26 juli 1884, Ormsö.
Engdal, Gertrud, f. 31 juli 1884, Ormsö.
Erm, Alide, f. Bertelsson, 1 aug. 1884, Nargö.
Sandberg, Lisa, f. 11 aug. 1884, Rickul.

60 år.

Dahl, Ulrika Vilhelmina, f. 2 juni 1894, Reval.
Järnström, Katarina, f. Thomsson, f. 15 juni 1894, Ormsö.
Vidgren, Gertrud, f. 15 juni 1894, Ormsö.
Bergström, Agneta, f. Förberg, f. 28 juni 1894, Ormsö.
Enkel, Maria, f. Engdal, f. 5 juli 1894, Ormsö.
Kallaste, Johannes, f. 5 juli, 1894, Nargö.
Enkel, Anders, f. 19 juli 1894, Ormsö.

Talback, Gustav, f. 20 juli 1894, Nuckö.
Appelblom, Maria, f. Vidgren, f. 2 aug. 1894, Ormsö.
Eknes, Julius Edvard, f. 2 aug. 1894, Ormsö.
Anderssin, Agneta, f. 8 aug. 1894, Ormsö.
Selin, Gertrud, f. 12 aug. 1894, Ormsö.
Ribon, Mathilda, f. 17 aug. 1894, Nuckö.
Lindström, Alice, f. Körb, f. 18 aug. 1894, Reval.
Amberg, Otto, f. 30 aug. 1894, Hapsal.
Engström, Robert, f. 30 aug. 1894, Rågö.
Hamnholm, Maria, f. Rönnberg, f. 31 aug. 1894, Ormsö.

50 år.

Grenbaum, Oskar, f. 3 juni 1904, Vippal.
Zeisig, Linda, f. Rander, f. 9 juni 1904, Vippal.
Link, Agnes, Olga Josefina, f. 22 juni 1904, Reval.
Stahl, Lovisa, f. Norrberg, f. 25 juni 1904, Rickul.
Vestersten, Anders, f. 28 juni 1904, Nuckö.
Luther, Leopold, f. 30 juni 1904, Nargö.
Schönberg, Pauline, f. Schönberg, f. 6 juli 1904, Rickul.
Nyholm, Maria, f. Fällman, f. 7 juli 1904, Ormsö.
Viksten, Alexander, f. 8 juli 1904, Nuckö.
Vesterblom, Robert, f. 9 juli 1904, Nuckö.
Stahl, Erik, f. 10 juli 1904, Rickul.
Sydman, Rosette, f. Grönlund, f. 11 juli 1904, Rågö.
Engbusk, Amalie, f. Eikelman, f. 16 juli 1904, Nuckö.
Romanov, Martha, f. Simonsson, f. 20 juli 1904, Nuckö.
Stahl, Magdalena, f. Lindman, f. 20 juli 1904, Rågö.
Kalda, Johannes, f. 22 juli 1904, Reval.
Brandten, Mathias, f. 24 juli 1904, Rickul.
Alberg, Hans, f. 6 aug. 1904, Ormsö.
Strömkvist, Jakob, f. 7 aug. 1904, Rickul.
Ullisgård, Magdalena, f. Isaks, f. 19 aug. 1904, Runö.
Asplund, Katarina, f. Liljeros, f. 24 aug. 1904, Ormsö.
Kaldma, Johannes f. 29 aug. 1904, Neve.

TILL LÅSEKRETSEN

Då många läsare av Kustbon ännu ej erlagt prenumerationsavgiften för 1954 anmodas de att snarast göra detta. Skriftliga påminnelser för detta lilla belopp torde vara ganska onödiga. Glöm ej heller medlemsavgiften till Svenska Odlingens Vänner! Kustbons postgironummer är 19 72 07 och SOV:s 35 13 11.

Och så en sak till:

Låt Kustbon få del av Edra egna och bekantskapskretsens familjenyheter. Det räcker med några korta rader på ett brevkort. Tänk på hur gärna Ni själv läser dessa notiser.